

Kamer te huur

Mevrouw Breidelmijer ging hem voor; de twee trappen op naar de zolder. Haar brede achterwerk schommelde onder haar lange rok heen en weer op weg naar boven. Haar bleekroze pantoffels schuurden bij iedere stap over de treden. Er zat een gaatje in de hiel van haar linkerslof. De inspanning leek haar haast te veel te worden. Het ging tergend langzaam omhoog, maar hé, een kamer mét uitzicht voor hem zelf alleen was wel wat waard.

Zijn huidige onderdak moest hij delen met drie anderen; de keuken en het sanitair waren altijd verre van schoon. Het leek erop dat hij de enige was die daar een punt van maakte en de boel trachtte fris en helder te houden. De anderen maalden niet om hygiëne. Hij had getracht met een schoonmaakrooster aan de muur een soort corvee-diensten te creëren, maar had dat papier een paar dagen later teruggevonden op de vloer van het toilet. Er was kennelijk geen animo voor

Hij dweilde en poetste en boende twee keer per week de gang, de trap, de keuken en het toilet, maar het was vergeefse moeite gebleken. Hij was eenvoudigweg niet opgewassen tegen deze niet aflatende colonne van viespeuken die dag en nacht door het pand marcheerden. Hij woonde er nu drie maanden, maar werd helemaal gestoord van het in- en uitlopen van aanhang van zijn medebewoners, het ongevraagd lenen van spullen, de harde muziek en de troep. Het waren allemaal studenten, hij was de enige met een echte baan. Twee van de drie studenten werkten af toe in de horeca en namen 's nachts vrienden mee naar huis om nog even door te halen. De dreunende beat, het geschreeuw en gestamp; het brak hem op. Totaal geen privacy en een hoop lawaai tot in de vroege uurtjes.

Toen hij in de bus -door slaap overmand- de juiste halte had gemist en het laatste stuk terug moest lopen, was hij door haar straat gekomen. Het was een lommerrijke buurt en bij het passeren van haar tuinhek had hij ineens het bordje zien hangen. 'Kamer te huur' stond erop. In een impuls had hij bij haar aangebeld en nu liep hij achter haar aan naar boven, naar misschien wel zijn nieuwe onderkomen. Ze hijgde bovenaan de trap. 'Ja jongen, ik ben de jongste niet meer,' zei ze met vuurrode wangen. Ze opende de zolderkamer met een sleutel en stapte naar binnen. Nieuwsgierig volgde hij haar. De kamer besloeg de gehele zolderruimte en had zelfs een klein balkon. Ze opende de balkondeur en stapte naar buiten. Hij volgde haar. Wat een uitzicht! Hij overzag het halve dorp. Dit was geweldig. De kamer was sober ingericht. Er stond een ledikant, een kledingkast, een tafel met stoel en aan de muur hing een wasbak. Nou, meer had hij voorlopig ook niet nodig.

'De badkamer bevindt zich één etage lager jongen en is voor jou alleen. Ik woon en slaap op de begane grond. Huisregels: geen meisjes over de vloer, om elf uur 's avonds het licht en de muziek uit en geen gepingel op de pianola in de hal. Geen énkele noot hoor je me? De pianola speelt soms uit zichzelf: van Rachmaninov tot the Eagles. Ik heb daar geen invloed op en weet ook niet hoe dat kan. Ik kan hem niet aan- of uitzetten. Maar ik vind het wel gezellig. Bij overtreding van deze regels kun je meteen je biezen pakken.'

'Natuurlijk mevrouw Breidelmijer,' haastte hij zich te antwoorden. 'Goed zo jongen, de huur bedraagt €200,- per maand en is inclusief schoon beddengoed en handdoeken. Dus Joost, wat wordt het?'

'Ja graag,' antwoordde Joost. Wat raar, hij had nog helemaal zijn naam niet genoemd. Of toch? Door de euforie was hij dat misschien alweer vergeten. En die prijs? Die sloeg helemaal nergens op! Zo kwam hij zelfs aan sparen toe.

Mevrouw Breidelmijer slofte alweer de trappen af en ging haar woonkamer binnen. 'Kopje thee jongen?' Joost stond nog halverwege de laatste trap en had haar niet verstaan. 'Wat zegt u?' 'Of je een kopje thee wilt jongen, je bent toch nog niet doof? Daar ben je met je vijftintig jaar veel te jong voor.' Joost kneep zijn ogen samen. 'Hoe... hoe weet u hoe oud ik ben?' Mevrouw Breidelmijer draaide zich om. 'Dat heb je mij zelf verteld, jongen.' Joost trok een rimpel in zijn voorhoofd. Hij kon zich echt niet herinneren dat hij deze informatie met haar gedeeld had. 'Ik heb cake gebakken, je lust vast wel een plakje,' ratelde de hospita door. Ze was inmiddels in de keuken, schonk thee in en sneed cake in dikke plakken. Het was een grote ouderwetse keuken met een lang granieten aanrecht, zwart-witte tegels op de vloer, een grote eettafel in het midden, een koelkast en twee grote voorraadmasten in de hoek.

Met zijn hoofd in de wolken liep Joost de weg terug naar zijn oude kamer. Hij ging vandaag nog verhuizen!

Hij draaide de sleutel om in het slot, sprong over de troep op de trap en liep zijn kamer binnen. Één van zijn medebewoners zat op zijn bed en snuffelde door zijn boekenverzameling. Hij werd er niet kwaad meer om. 'Sorry,' zei de jongen. 'Ik dacht dat je niet thuis was.'

'Geeft niet,' zei Joost. 'Ik ben zo weer weg en die boeken mag je houden.' Hij gooide zijn koffer op bed en begon zijn kleding uit de kast op te vouwen. 'Waar ga je naartoe?' vroeg de student. 'Ik heb andere woonruimte gevonden en ga vandaag nog over. Het is een grote zolderkamer met balkon en ik ben de enige huurder. Precies wat ik graag wil. Ik ben een enorme geluksvogel. En ik heb hem ook nog gevonden dankzij jullie.' Hij lachte. 'Je mag mijn posters ook hebben; ik heb er lang genoeg naar gekeken. Tijd voor iets nieuws.' Zijn buurjongen schudde verbaasd zijn hoofd. 'Door ons?'

'Exact. Eigenlijk moet ik jullie bedanken' en zonder verdere uitleg ging Joost door met inpakken. Hij liet de meeste spullen achter; ze waren oud, derdehands, kapot of versleten. Hij zou opnieuw beginnen, ditmaal zonder medebewoners die er met zijn spullen vandoor gingen of kapot maakten.

Hij stond met zijn koffer en een paar dozen op de stoep, belde aan en wachtte ongeduldig tot de hospita de deur opende. 'Hallo Joost, kom binnen. Ik heb de vrijheid genomen om voor ons tweeën te koken vandaag, zo'n eerste dag ben je druk genoeg en zal je wel geen zin hebben om dan ook nog een maaltijd te bereiden.' Ze hadden afgesproken dat hij haar keuken kon gebruiken, mits hij de boel netjes en schoon hield. Joost had gelachen en gezegd dat hij dat uiteraard zou doen. Hij liep met twee dozen de trappen op en zag dat zijn kamerdeur uitnodigend open stond. Hij zette de dozen op de grond en plofte op zijn nieuwe bed. Gelukkig keek hij om zich heen. Er leek iets veranderd, sinds de eerste keer. Hij stond op en liep zijn

kamer rond. Er stonden nog dezelfde spullen als eerder op de dag. Het balkon was ook nog hetzelfde. Maar het voelde anders. De kamer ademde een warm welkom. Ja, dat was het. En de nieuwe kamerplant. Een gele azalea. Niet zijn plant of kleur, maar een kadootje van zijn hospita. Zijn moeder, een fanatieke tuinierster, had hem indertijd alle betekenissen van planten en kleuren bijgebracht en onbewust wist hij meteen wat dit betekende. Geel: een nieuw begin. Nou dat klopte zeker. Azalea: Waarschuwing, wees voorzichtig. Nou, dat had vast meer te maken met de smaak en leeftijd van mevrouw Breidelmijer. Hij lachte hardop. Hij borg zijn kleding in de kast, zette hier en daar wat van zijn overige bezittingen in de kamer, keek tevreden rond, pakte de stoel en ging op het balkon zitten. Wat een uitzicht. Wat een vrijheid. Wat een privacy. Nu had hij echt een eigen kamer.

Twee maanden woonde Joost nu in zijn nieuwe onderkomen. Zijn leven was volmaakt. Hij woonde en sliep er heerlijk, zijn werk beviel hem goed, het balkon met grandioos uitzicht verveelde nooit en als kers op de taart kookte zijn hospita regelmatig voor hem in ruil voor zijn gezelschap. Alles was perfect, alleen..... die rare regel betreffende die oude pianola beneden in de hal. Hij stond in de uitbouw onder de trap. Hij was oud, antiek zelfs en er zaten veel krassen op. De pianola had een grote aantrekkingskracht op hem. Tot nu toe had Joost zich ervan kunnen weerhouden de pianola aan te raken, maar gek genoeg werd dat iedere dag moeilijker. Wat was dat toch? Hij had vroeger een paar jaar pianoles gehad. Hij had het altijd wel leuk gevonden. Vooral als zijn leraar hem moderne muziek -herschreven voor piano- leerde spelen. Hij was geen uitzonderlijk talent, maar had op verzoek regelmatig op vrijdagavond in het studentencafé in de buurt gespeeld.

Joost en mevrouw Breidelmijer konden het goed met elkaar vinden en praatten regelmatig bij in haar woonkamer. Meestal met thee en cake. Ze verhaalde over haar man zaliger en haar baan als handwerkjuffrouw op een meisjesschool. Tot haar pensioen had zij daar vier dagen in de week lesgegeven en bij haar afscheid had zij vele breisels en borduursels in ontvangst mogen nemen die nu haar muren in de gang sierden. Ze hadden helaas geen kinderen gekregen en na het overlijden van haar echtgenoot, had zij besloten een kamer te verhuren. Het huis was groot genoeg en het gezelschap was goed tegen de eenzaamheid. Joost, op zijn beurt, vertelde haar over zijn familie, zijn broers die studeerden en hij, die als enige in een fabriek werkte omdat hij niet van leren hield. Het beviel hem goed; stressvrij werk en leuke collega's. En dan zijn kamer in dit huis! Hij was haar zeer erkentelijk geweest en nam regelmatig een bos bloemen voor haar mee. Dat kon nu wel uit met deze bespottelijk lage huurprijs.

Inmiddels kende Joost haar routines wel. Op maandag hielp zij in het plaatselijke dierenasiel, waarbij zij soms thuis kwam met een hamster of konijntje dat zij tijdelijk verzorgde tot het weer gezond was en verkocht kon worden. Op dinsdagmiddag ging zij altijd naar de bibliotheek, waarna zij op de thee ging bij haar beste vriendin en daar meestal bleef eten. Op woensdagochtend ging zij naar de markt, waar zij voor de hele week boodschappen insloeg. Op donderdag bezocht zij haar zuster, die Joost nog nooit gezien had en op vrijdag was zij de hele dag thuis.

Het was dinsdagmiddag. Joost was vroeg thuis gekomen vandaag. De fabriek had weinig werk momenteel en had het personeel voor de middag naar huis gestuurd. Joost was eerst weer langs de kringloopwinkel gegaan. Ze herkenden hem inmiddels. Iedere keer vond hij wel een nieuwe 'schat' voor zijn zolderkamer. Hij had twee schilderijtjes gekocht en bij thuiskomst meteen opgehangen. Nu had hij eigenlijk niets meer te doen en dwaalde wat rond in het huis van mevrouw Breidelmijer, raakte hier en daar wat aan, opende en sloot de koelkast en keek in de voorraadkast. Hij zou als verrassing een cake voor zijn hospita kunnen bakken. Zo'n marmercake; die vond ze heerlijk. Mwah, eigenlijk had hij daar helemaal geen zin in. Hij telde voor de zoveelste keer de tegels van de keukenvloer en liep toen langzaam door de lange gang langs de pianola richting de kleine binnentuin van de hospita. Hij zou met een nieuw boek beginnen. Het middagzonnetje raakte met haar stralen precies de muur; daar zou hij tegenaan gaan zitten. Hij bleef staan. Nee, niet doen. Hij had het beloofd. Dus waarom zou hij? Joost zette weer een stap voorwaarts, stopte en keerde op zijn schreden terug. Hij stond stil voor de pianola. Hij keek ernaar. Wat maakte het nou uit of die uit zichzelf speelde of dat Joost hem bespeelde? Hij kon destijds een aardig stukje muziek opvoeren.

Hij legde het boek op de trap en voorzichtig deed hij de klep open. Er lag een ouderwetse fluwelen loper op de toetsen. De initialen FB waren nauwelijks meer zichtbaar. Frederika Breidelmijer wist hij. Ze had het hem een keer onder het eten toevertrouwd. Hij rolde de loper voorzichtig op, legde hem boven op de pianola en ging op het krukje zitten. Even zweefden zijn handen boven het klavier. Wat zou hij eens spelen? Toen zetten zijn handen zich automatisch in positie op de toetsen en daar klonken de eerste tonen. Het huis vulde zich met warme pianoklanken. Als vanzelf speelde hij de muziek die hij vroeger had geleerd. Joost wist zelf niet dat hij die nog kende. Het geheugen was een raar iets! Hij glimlachte. Hij speelde nog beter dan vroeger. Wauw! Zijn handen vlogen over de zwart-witte staafjes. De gang had een mooie akoestiek. Veel mooier dan hij had verwacht. Zijn spel werd steeds fanatieker en hij speelde het ene na het andere nummer. Hij kon er niet meer mee ophouden. Letterlijk! Het leek of zijn handen samen vloeiden met de toetsen. De tijd vloog voorbij en hij moest nu toch echt stoppen, voordat..... Hij wilde het kleedje pakken, maar zijn handen reageerden niet. Die speelden gewoon door. Nu zelfs nummers die hij helemaal niet kende. Hij stond op, maar zijn handen bleven op hun plek. Hij keek naar beneden en de zwart-witte kleuren van de toetsen schemerden nu door zijn handen heen. Zij zaten vast aan de toetsen en konden niet meer ophouden. Joost werd bang en trok aan zijn handen. Maar die leefden inmiddels een eigen leven en speelden maar door en door. Het geluid resoneerde door het hele huis en alles trilde mee op de muziek uit de pianola. Joost ging weer zitten en meteen grepen de pedalen naar zijn voeten. Hij probeerde nu met alle macht zijn handen los te rukken, maar die hadden net ingezet op een bezielend stuk van Clara Haskil en lieten de toetsen niet los. Langzaam kleurden zijn polsen zwart-wit. Zijn schoenen zaten nu vastgekleefd aan de pedalen en kregen langzaam de bekende tweekleurige tint.

De voordeur ging open en er viel een brede schaduw in de gang. Mevrouw Breidelmijer betrad de hal. De klep van de pianola stond open en de fluwelen loper lag op de grond. Ernaast lag het

lege omhulsel van Joost op een hoopje. Het leek nog het meest op een verfrommeld rubberen pak. De piano had Joost mentaal en fysiek verslonden en zijn vel weer uitgespuugd. Mevrouw Breidelmijer slaakte een diepe zucht en een traan rolde over haar wang. En nog één. Wat jammer nou van deze alleraardigste jongeman. Ze mocht hem graag. Waarom luisterden ze nou ook nooit naar haar waarschuwing? Ach, jongelui. Ze waren gewoonweg te nieuwsgierig. Deze had het nog lang volgehouden. Twee maanden. Ze had genoten van zijn gezelschap. Nou ja, de pianola had er weer veel nieuwe muziek bijgekregen. De geest van Joost zat er nu voor eeuwig in gevangen, samen met die van al zijn voorgangers. Het was ooit begonnen met de 'spirit' van haar echtgenoot. Iedere keer werd er een 'speelervaring' aan het instrument toegevoegd. Zo kwam de pianola aan zijn enorme oeuvre.

De hospita schommelde het tuinpad af en hing het bordje weer aan het hek.
'Kamer te huur'

© Dorothea Virginia Russel